Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Skärhamns skola, 2026-2027

Tjörn – Möjligheternas ö

Handläggare: Carina Bylin
Datum: 2026-06-24
Verksamhet: Förskoleklass, grundskola och fritidshem

TJÖRNS kommun

Innehåll

1. Vision 3
2. Allmän del 3
2.1 Diskriminering 3
2.2 Trakasserier 3
2.3 Kränkande behandling 3
3. Organisation 4
4. Årsplan 4
5. Enkäter, kartläggning och analys 5
6. Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete 6
6.1 Främjande 6
6.2 Förebyggande 6
6.3 Åtgärdande 7
7. Mål och åtgärder läsåret 2025 - 2026 8
8. Vart ska man vända sig 11
9.Ledstjärnor 2025–2026 12
10. Lagar och förordningar 13

Förtydligande:
När det i planen skrivs *skola* avses samtliga tre verksamheter; förskoleklass, grundskola och fritidshem.
I texten där det skrivs *pedagoger* avses samtliga vuxna som har som huvuduppgift att arbeta med eleverna på skolan i någon av våra tre verksamheter.
Planen mot diskriminering och kränkande behandling förkortas i detta dokument som PDK.

1. Vision

Skärhamns skola ska präglas av respekt för människors olikheter. Vår skola ska vara trygg för våra elever och fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
Vi arbetar efter synen att alla elever är allas ansvar.

2. Allmän del

2.1 Diskriminering

Diskriminering betyder att en individ behandlas sämre än någon annan. Diskriminering är ett övergripande begrepp för negativ och kränkande behandling utifrån någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Det innebär att man negativt särbehandlas och/eller missgynnas. Direkt diskriminering handlar om förhållningssättet vuxen gentemot barn. Indirekt diskriminering handlar om strukturer och arbetssätt som upplevs kränkande.

Diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Funktionshinder
- Religion eller annan trosuppfattning
- Etnisk tillhörighet
- Sexuell läggning
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

2.2 Trakasserier

Trakasserier är uppträdande som kränker en individs värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimeringsgrunderna.

2.3 Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara grundat i diskriminerings-grunderna, kränker en elevs värdighet. Kränkande handlingar kan vara:

- fysiska (t.ex. bli utsatt för slag och knuffar)
- verbala (t.ex. bli hotad eller bli kallad hora, bög)
- text och bilder/symboler (t.ex. klotter, brev, lappar, epost, sms, mms, sociala medier/internet)
- psykosociala (t.ex. bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning)
- materiella (t.ex. få sina saker förstörda)

3. Organisation

Skärhamns skola har från höstterminens start ca 285 elever från förskoleklass till årskurs 6. Det finns 5 fritidsavdelningar med ca 190 elever inskrivna. Personalen är indelad i tre arbetslag: fritids, fskl – åk 3 och åk 4 - 6. Arbetslagen har arbetslagsmöten en gång i veckan. Arbetet med trygghet och studiero är en stående punkt på dessa träffar. En gång i månaden sker storarbetslag för samtlig personal i verksamheten, då finns ett fokus på arbete med positivt beteendestöd mm.
Skolan har ett trygghetsteam med schemalagda möten varje vecka, vid behov oftare. Klassråd genomförs inför varje elevråd som äger rum en gång i månaden. Matrådet träffas ungefär två gånger per läsår. Skolan har ett föräldraråd som startades upp under 24/25. Elevhälsoteamet har möte varannan vecka. Elevhälsomöten med fokus på elevhälsa sker för respektive årskurs vid ett tillfälle per termin. Kristeam cirka två-tre gånger per termin.

4. Årsplan

Årsplanen för skolans trygghetsarbete följer nedan. Det är en årlig plan som revideras inför nytt läsår, baserat på resultat av enkäter och utvärderingar av föregående läsår.

Augusti/September

- Rektor informerar all personal om skollagen, skolans trygghetsarbete samt åtgärder baserad på trygghetsteamets utvärdering från föregående läsår.
- Uppstartsdagar hösten 2026 med fokus på bland annat hur vi är mot varandra, förväntningar, ledstjärnor och rutiner.
- PDK och ledstjärnor informeras om i arbetslagen.
- Pedagoger visar och går igenom PDK tillsammans med eleverna.

Oktober

- Kartläggning av riskområden genomförs på skolan tillsammans med eleverna.

November

- Trygghetsenkäten från Tjörns kommun genomförs i samtliga klasser. Klasslärare är ansvarig för genomförandet.

Januari

- Resultat av trygghetsenkäten går Trygghetsteamet igenom i arbetslagen.
- Trygghetsteamet ansvarar vid behov för enskilda intervjuer kring trivsel och trygghet med elever.

Februari

- GR:s enkät (Göteborgsregionens gemensamma enkät) för alla elever i åk 2 och 5 genomförs.

April

- Kartläggning av riskområden på skolan tillsammans med eleverna. Trygghetsteamet sammanställer och presenterar på arbetslag alt APT.

Maj

- Föräldrar till blivande förskoleklasselever får information om PDK och kränkande behandling på föräldramöte.
- Eleverna utvärderar ledstjärnorna.
- Ledstjärnorna och PDK utvärderas i trygghetsteamet och i arbetslagen.

Juni

- PDK revideras inför nästkommande läsår av trygghetsteamet utifrån underlag från arbetslagen och resultaten av enkäter.

5. Enkäter, kartläggning och analys

Skärhamns skola genomför i november en enkätundersökning, likadan som alla skolor på Tjörn, för eleverna. Denna ligger sedan till grund för mål och åtgärder i kommande årsplan mot diskriminering och kränkande behandling. De elever som är inskrivna på fritids besvarar även frågor om den verksamheten.
Elever i åk 2 och 5 deltar också i GR-enkät i februari. Även denna finns som underlag i kommande års PDK.
Två gånger under läsåret markerar eleverna på en karta ut riskområden på skolan, platser de upplever otrygga. Detta används som underlag för bl.a. närvaron av rastvakter.
Resultaten av enkäter ansvarar varje klasslärare för att diskutera med sin klass.

Riskanalys

Vi arbetar medvetet med att alla elever ska känna sig trygga och trivas på skolan. Så fort vi får kännedom om att något inte står rätt till agerar vi för att lösa situationen. Detta arbetssätt visar på goda resultat då eleverna i återkommande enkäter och kartläggningar uppger att de känner sig trygga och trivs på skolan.

För att göra rasterna trygga för eleverna har vi ett schema över vilken personal som är rastvakter på respektive skolgård vid förmiddagsrasten och lunchrasten. Alla rastvakter bär reflexväst för att vara synliga för eleverna och rör sig på det område man enligt schema är tilldelad. För att minimera risk att rastvakts-schema har frånvaroluckor ses schemat över inför varje morgonmöte. Rasterna för F-3 och 4-6 är uppdelade. Med delade raster ger skolan förutsättningar för eleverna att ha en större yta att röra sig på, vilket även ger förutsättningar för färre kränkningarna mellan eleverna.
Skärhamns skola har två multiplaner, till dessa upprättas schema där de olika årskurserna har egna tider då de har tillgång till dem, schema justeras vid behov. Skolan har en gemensam bemannad rastbod, där eleverna har tillgång till lekmaterial för rasten.

6. Främjande, förebyggande och åtgärdande arbete

6.1 Främjande

Det främjande arbetet är en del av verksamheternas kontinuerliga värdegrundsarbete och det syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt bidra till en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och utvecklas. De främjande åtgärderna riktar sig till alla och ska genomföras utan att det föregås av något särskilt problem.
Några exempel på vårt främjande arbete på Skärhamns skola är:

- Verksamheten präglas av ett aktivt och medvetet arbete för att främja goda relationer samt en trygg, inkluderande och respektfull lärmiljö.
- Pedagoger informerar fortlöpande vårdnadshavare om elevens skolsituation, trivsel och kunskapsutveckling.
- Kontinuerliga samtal förs med eleverna kring värdegrund, trygghet, normer och förhållningssätt
- Verksamheten tillämpar nolltolerans mot skojbråk
- Skolan har ett trygghetsteam som sammanträder regelbundet för att följa verksamhetens årshjul, genomföra kartläggningar, analysera samt utvärdera insatser kopplade till trygghet och likabehandling.
- Ett faddersystem tillämpas som en främjande insats för att stärka gemenskap, trygghet och positiva relationer mellan elever i olika årskurser.
- Verksamheten avsätter tid för att säkerställa att eleverna förstår och kan förhålla sig till skolans ledstjärnor. Vid svårigheter att efterleva dessa tillämpas en tydlig och konsekvent åtgärdstrappa.
- Särskilt fokus läggs på språkbruk och principen om alla människors lika värde som en del av det främjande värdegrundsarbetet.
- På arbetslagsträffar behandlas frågor som rör elevhälsa
- Rastaktiviteter organiseras och leds av utbildade TL-ledare (elever), med stöd och närvaro av vuxen personal.
- Samtliga elever omfattas av ett gemensamt ansvar hos all personal. Kränkningar bemöts skyndsamt, tydligt och konsekvent. Personalen reagerar aktivt på nedsättande kommentarer, fysiska handlingar, kränkande kroppsspråk samt verbala förolämpningar.
- Elever uppmuntras och påminns om vikten av att berätta för en vuxen om de själva eller någon annan blir utsatt för kränkande behandling.
- Personal är tydliga i kommunikationen med eleverna om att de finns tillgängliga, lyssnar aktivt och tar elevernas upplevelser på allvar.
- Skolan arbetar systematiskt utifrån de sju diskrimineringsgrunderna i enlighet med gällande lagstiftning.

6.2 Förebyggande

Det förebyggande arbetet bedrivs systematiskt och kontinuerligt genom att kartlägga och analysera risken för diskriminering och kränkande behandling. Det är viktigt att kartlägga hur eleverna uppfattar sin situation. Det förebyggande arbetet utgår från identifierade

riskområden. Utifrån dessa riskområden bestämmer vi vilka åtgärder som behöver göras för att minska risken för diskriminering, trakasserier och kränkningar.

Några exempel på vårt förebyggande arbete på Skärhamns skola är:

- Ett schema för rastvärdar finns upprättat och revideras vid behov för att säkerställa tillräcklig tillsyn och närvaro av vuxna.
- En trygghetsenkät genomförs under höstterminen i syfte att kartlägga elevers upplevelse av trygghet och trivsel.
- Kartläggning av riskområden genomförs systematiskt under både höst- och vårtermin som underlag för förebyggande insatser.
- Eleverna ges möjlighet att utvärdera skolans ledstjärnor som en del av det systematiska värdegrundsarbetet.
- Observationer av elever genomförs vid indikationer på otrygghet eller misstanke om kränkande behandling, i syfte att tidigt identifiera behov av insatser.
- Rasterna organiseras genom uppdelade tider för årskurserna F–3 och 4–6, i syfte att öka trygghet och skapa en mer överskådlig miljö.
- Elevrådet arbetar kontinuerligt och strukturerat med frågor som rör elevernas arbetsmiljö, trivsel och raster.
- Skolan arbetar aktivt med att stärka positivt beteende och ett respektfullt bemötande genom PBS

6.3 Åtgärdande

Det åtgärdande arbetet handlar om vilka åtgärder som sätts in på kort och lång sikt för att leda till att diskriminering, trakasserier och kränkningar upphör. Rektor informerar all personal om denna arbetsgång vid läsårets start.

Arbetsgång vid trakasserier och kränkningar mellan elever:

1. Pedagoger har det övergripande ansvaret för att enstaka kränkningar upphör. Pedagoger har skyndsamt samtal med inblandade elever och tar vid behov kontakt med hemmen samt genomför uppföljningssamtal med berörda elever.
2. Vid allvarliga eller upprepande kränkningar öppnar pedagog en anmälan om kränkande behandling genom bryggan. Rektor/trygghetsteam öppnar ett ärende i Prorenata, och pedagog genomför skyndsamt utredning, handlingsplan samt utvärdering, vilket dokumenteras i Prorenata.
3. När kränkande behandling upphört avslutas ärendet.
4. Om kränkningar inte upphör efter insatser kontaktar pedagog trygghetsteamet. Trygghetsteamet stöttar i uppföljningsarbetet och dokumenterar vidare digitalt i Prorenata.
   Vid behov har trygghetsteamet enskilda samtal med alla inblandade elever kring det inträffade samt åtgärder för lösning, detta dokumenteras. Samtalen ska vara problemlösande och framåtsyftande. Berörda vårdnadshavare kontaktas samma dag.
5. Uppföljningssamtal av utsedd utredare. Alla uppföljningssamtal dokumenteras under ärendet i Prorenata.
6. Ansvarig utredare, i vissa fall med stöd av Trygghetsteamet fortsätter ha uppföljningssamtal tills ärendet kan avslutas.

7. Trygghetsteamet kontaktar elevhälsan vid behov.
8. Om inte upprepade trakasserier eller kränkningar upphör genom samtal med trygghetsteamet kallar rektor till skolmöte med vårdnadshavare och handlingsplan fortsätter.

Arbetsgång vid diskriminering/trakasserier/kränkande behandling mot elev från personal
Vid kännedom om diskriminering, trakasserier och kränkningar mot elev från personal på skolan ansvarar rektor för att ärendet behandlas, utreds och följs upp. Rektor tar även kontakt med vårdnadshavare samt dokumenterar ärendet och anmäler till huvudmannen.

Arbetsgång vid trakasserier/kränkning från elev mot personal
Vid kännedom om trakasserier och kränkningar från elev mot personal ansvarar rektor för att ärendet behandlas, utreds och följs upp. Rektor tar även kontakt med vårdnadshavare samt dokumenterar ärendet och anmäler till huvudmannen. Arbetsmiljölagen träder i kraft.

7. Mål och åtgärder läsåret 2025 - 2026

Målbeskrivning 1:
Diskriminering ska inte förekomma på Skärhamns skola.

Vad framkom i kartläggningen?
I trygghetsenkäten för läsåret 2025/2026 framkommer att åtta elever uppger att de har upplevt diskriminering på Skärhamns skola. Av dessa anger en elev hudfärg som grund, två elever anger att de kommer från ett annat land, två elever uppger kön som faktor, en elev funktionsnedsättning samt två elever ålder.

Åtgärder:
- Arbete med respektive diskrimineringsgrund i varje klass vid uppstartsdagarna 26/27. Elever och lärare får då bredare och djupare kunskap om begreppet diskriminering och diskrimineringsgrunderna.
- Innebörden av diskriminering gås igenom med personal vid uppstart
- Inför genomförandet av trygghetsenkäterna går begreppet diskriminering igenom med elever.

Tidsangivelse:
Läsåret 2026-2027

Ansvar:
Pedagoger

Målbeskrivning 2:
Ingen elev på Skärhamns skola ska bli utsatt för kränkande behandling eller trakasseri.

Vad framkom i kartläggningarna?
Trygghetsenkät
I kartläggningen genom trygghetsenkäten framkommer att 95,7 % av eleverna uppger att de trivs på skolan, samtidigt som 97,4 % upplever att de känner sig trygga tillsammans med sina kamrater.
Vidare uppger 87,7 % av eleverna att de är nöjda med rasterna, 11 % att rasterna fungerar acceptabelt, medan 1 % uttrycker missnöje med rastverksamheten.

I trygghetsenkäten framkommer att 98,3 % av eleverna uppger att de inte har blivit utsatta för kränkningar på sociala medier under läsåret.
Vidare anger 98,9 % av eleverna i fritidsverksamheten att de trivs, och samtliga (100 %) uppger att de känner sig trygga tillsammans med sina kamrater.

Kränkningsärenden
Under läsåret 2025/2026 inkom totalt 33 anmälningar om kränkande behandling vid Skärhamns skola, varav 18 under höstterminen och 15 under vårterminen.
Elevutvärdering av ledstjärnor
Av de elever som deltagit i utvärderingen av skolans ledstjärnor uppger 90 % att de använder ett vårdat språk och ett respektfullt bemötande.
Vidare anger 91 % av eleverna att de inte deltar i så kallat skojbråk.

Resultat från GR-enkäten
I årskurs 2 uppger 86 % av eleverna att de känner sig trygga på Skärhamns skola, vilket ligger något över kommunens genomsnitt.
På frågan om det finns någon som frågar hur de mår uppger 74 % av eleverna i årskurs 2 att så är fallet.
I årskurs 5 uppger 76 % av eleverna att de känner sig trygga på skolan.
Vidare anger 75 % av eleverna i årskurs 5 att det finns någon vuxen i skolan som bryr sig om hur de mår.

Kartläggning av frisk- och riskområden
Kartläggningen visar att multiarenan och kingplanerna identifieras som riskområden för kränkande behandling, vilket beaktas i det förebyggande arbetet.

Åtgärder:

- Personal ska under 26/27 synliggöra för eleverna när de frågas hur de mår.
- Fortsätta arbeta med vårt förebyggande och främjande arbete (se ovan)
- Delar av elevhälsa och trygghetsteamet genomfört riktat arbete på gruppnivå utifrån modell ’från kaos till ordning’ i de elevgrupper det finns behov.

Ansvar:
Pedagoger, elevhälsa och rektor

Tidsangivelse:
Läsåret 2026/2027

Målbeskrivning 3:
Alla elever ska känna sig trygga med att prata inför klassen

Vad framkom i kartläggningen?

Trygghetsenkäten:

Att prata inför klassen				
Läsår	**22/23**	**23/24**	**24/25**	**25/26**
Bra	62,3%	37,4%	35,1%	35,7%
Okej	31%	50,6%	51,8%	51,1%
Inte så bra	6,7%	12,1%	13,1%	13,2%

Elevutvärdering ledstjärnor
Bra: 36%
Okej: 49%
Inte så bra 15%

Skolan behöver ha ett fortsatt riktat arbete för att fler elever ska känna sig trygga med att prata inför sin klass.

Åtgärder:

- Pedagoger skapar en tillåtande miljö i klassrummet.
- Fler moment i fler ämnen där eleverna ges möjlighet att presentera och pratar inför klass.

Ansvar:
Pedagoger

Tidsangivelse:
Läsåret 26-27

8. Vart ska man vända sig

Om man som elev eller vårdnadshavare anser att en elev vid Skärhamns skola blivit utsatt för någon form av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling vänder man sig i första hand till ansvarig pedagog.

Klasslärare i respektive klass
Sanna Nordström, skolkurator sanna.nordstom@tjorn.se
Lena Jannesson, speciallärare och bitr.rektor lena.jannesson@tjorn.se
Rebecca Siljehög, lärare rebecca.siljehog@tjorn.se
Jennie Strand, lärare i fritidshem jennie.strand@tjorn.se
Carina Bylin, rektor carina.bylin@tjorn.se

TJÖRNS kommun

9.Skolregler / ledstjärnor 2026–2027

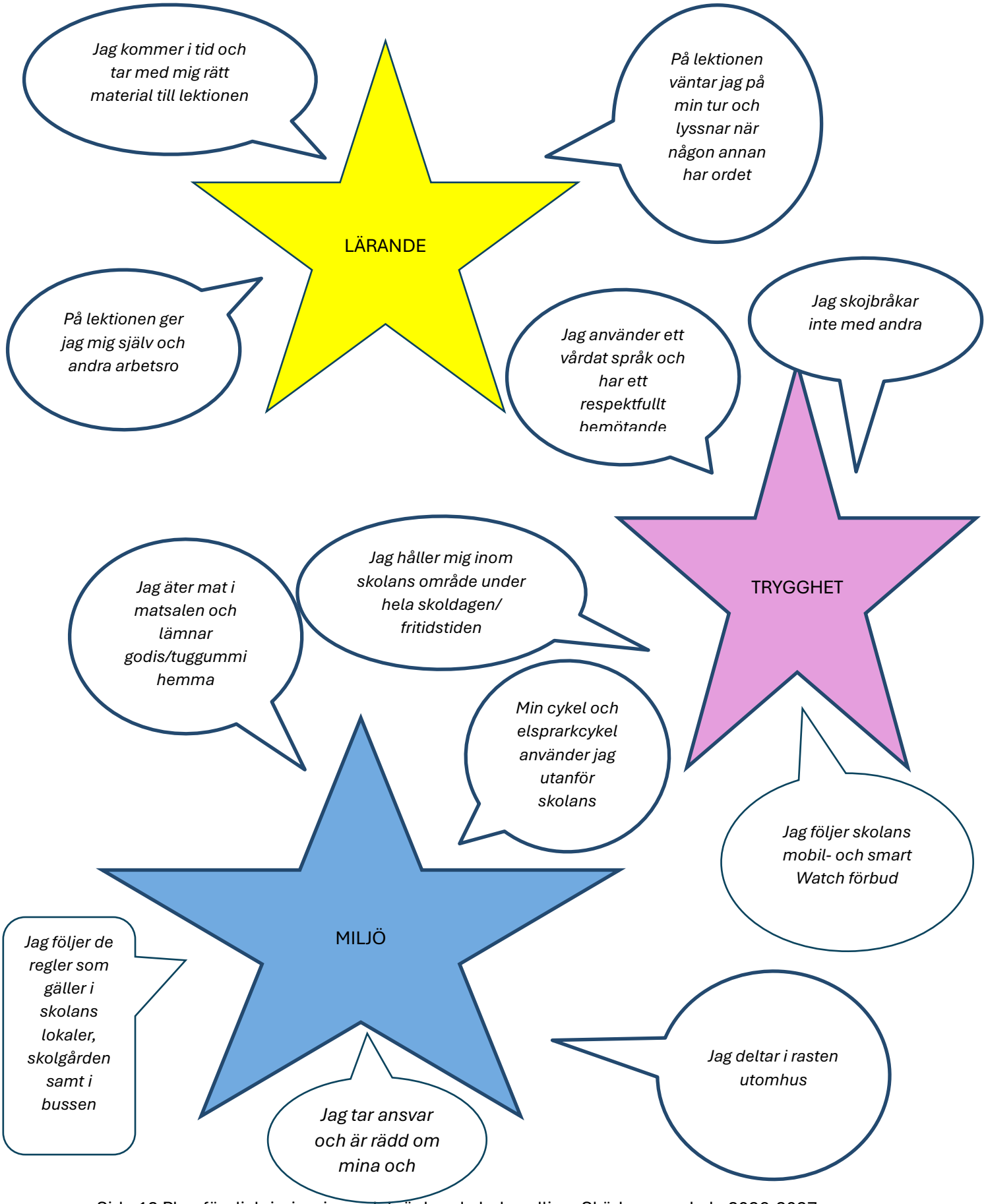

Konsekvensplan vid överträdelser av skolreglerna

Konsekvensplanen är kopplad till skolans skolregler/ledstjärnor. Nedan finns en plan av åtgärder som vidtas då elev har haft svårighet att förhålla sig till skolreglerna/ledstjärnorna.

Ledstjärna gällande 'Jag följer skolans mobil- och smart watch förbud'
Steg 1, mobiltelefon omhändertas under resten av skoldagen. Undervisande lärare informerar vårdnadshavare.
Steg 2, vid upprepning så omhändertas mobiltelefonen för att hämtas av vårdnadshavare i skolan.

Ledstjärna gällande 'Jag tar ansvar och är rädd om mina och skolan saker'
Steg 1, vårdnadshavare meddelas, utifrån händelsens omständigheter är det rektor som avgör om det finns anledning att gå till steg 2.
Steg 2, vårdnadshavare debiteras för ev kostnader för material som skadats.

Övriga ledstjärnor
Steg 1, vid enstaka tillfällen meddelas vårdnadshavare.
Steg 2, vid upprepning kallar skolan till skolmöte med vårdnadshavare och elev för att upprätta handlingsplan.

10. Lagar och förordningar

Diskrimineringslagen 2008:567
http://www.do.se/lag-och-ratt/diskrimineringslagen/

Skollagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

FN:s barnkonvention
https://unicef.se/barnkonventionen

Arbetsmiljölagen
https://www.av.se/arbetsmiljoarbete-och-inspektioner/lagar-och-regler-om-arbetsmiljo/arbetsmiljolagen/

Socialtjänstlagen
http://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453

Brottsbalken
http://www.riksdagen.se/Webbnav/index.aspx?nid=3911&bet=1962:700